

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-03-4427/1

Podgorica, 28. mart 2016. godine

MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministra, g-dina Vladimira Kavarića -

Poštovani gospodine Kavariću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 1101-426/4 od 15. marta 2016. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga programa* i pripremljeni *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa*, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa*, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za realizaciju *Predloga programa* potrebna su finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 50.000,00 €.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2016. godinu („Službeni list CG“ br.79/15) kod potrošačke jedinice Ministarstvo ekonomije (organizacioni kod 40901), na programu: *Regionalni razvoj i privatizacija*, na izdatku 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga za Program podsticanja razvoja klastera u sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama u Crnoj Gori planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 €.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu*.

S poštovanjem,

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO
TIJELO PREDLAGAČ

Ministarstvo ekonomije

NASLOV PROPISA

Predlog program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Nizak nivo konkurentnosti i nekontinuiran razvoj karakterišu najveći broj malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori. Nedovoljni kapaciteti i veličina onemogućavaju adekvatan razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP), posebno kada su u pitanju izvoznici, koji često ne mogu zadovoljiti zahtjeve inostranih tržišta. Stoga, Strategijom za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016, udruživanje preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u klastre, prepoznato je kao važna komponenta jačanja njihove konkurentnosti. Predmetni predlog Programa upravo je u službi podrške ostvarenja ciljeva i uspješne realizacije pomenute Strategije, usmjeren na jačanje konkurentnosti MSP. Predlog programa predstavlja inoviranu verziju postojećeg Programa koji se realizuje od 2012. godine, sa vremenskim okvirom 2012-2016. godina.
- Uzroci problema jesu mala veličine preduzeća, koja kao udružena povećavaju mogućnost da zajedničkim kapacitetima prevaziđu prepreke u rastu, jer na bolji način mogu iskoristiti ekonomiju obima u proizvodnji, prevazići određena ograničenja prilikom nabavke sirovina i udružiti resurse za kupovinu specijalizovanih pomoćnih usluga, što jesu problemi sa kojima se suočavaju u svom samostalnom nastupu na tržištu.
- Posljedica prethodno navedenih problema jeste nizak nivo konkurentnosti. Dalje, na ovom osnovi nastaje niz problema socio-ekonomskog karaktera, što je ugrozilo uslove za razvoj preduzetništva i obeshrabrilo realizaciju novih i postojećih biznis ideja.
- Oštećena strana jesu preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća kao članovi klastera. Međutim, ukoliko se razvoj MSP posmatra kao glavni pokretač razvoja ekonomije, u krajnjem negativne posljedice prethodnih problema odražavaju se na opšte socio-ekonomsko stanje Crne Gore.
- U slučaju „status quo“ opcije, finansijski uslovi za usješan razvoj klastera bili bi smanjeni, a jasno je da su finansije gotovo glavni problem većine MSP. Takođe, negativne posljedice odrazile bi se i na realizaciju Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016, čije bi ostvarenje ciljeva bilo otežano.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Cilj predmetnog Programa jeste finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, sve u cilju ostvarivanja bolje konkurentne pozicije malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu
- Prethodno navedeni cilj Predloga programa dopriniće realizaciji ciljeva sledećih postojećih strategija:
 - a) **Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016**, čiji se specifični ciljevi odnose na razvoja i stvaranje inovativnih industrija i preduzeća, jačanje izvoznih kapaciteta kroz usaglašavanje sa međunarodnim standardima poslovanja, edukaciju i konkurentnost, ulaganja u razvoj i istraživanje, razvoj marketing pozicija postojećih klastera, što će sve u dugom roku doprinijeti realizaciji glavnih ciljeva strategije koji se odnose na: supstituciju uvoza, povećanje izvoza, otvaranje novih radnih mjesta i održavanje postojećih.
 - b) **Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godine**, na nacionalnom nivou, prioritetna oblast: Konkurentnost i inovacije, prioritet 3: Jačanje konkurentnosti MSP i promocija preduzetništva, mjera 3.4: Programi podrške razvoju biznis klastera.
Za Sjeverni region prioritetna oblast: Konkurentnost i inovacije, prioritet 5: Podsticanje poslovnog povezivanja i organizovanja MSP u klastera, mjera 5.1 Programi podsticanja razvoja klastera kroz savjetodavnu podršku i podršku u realizaciji investicija.
Za Središnji region prioritetna oblast: Konkurentnost i inovacije, prioritet 5: Podsticati poslovno povezivanje i organizovanje MSP u biznis klastera, mjera 5.1 Program podrške razvoju klastera.
Za Primorski region prioritetna oblast: Konkurentnost i inovacije, prioritet 1: Razvoj MSP i komplementarnih djelatnosti vezanih za turizam, mjera 1.4: Povećanje konkurentnosti preduzeća kroz udruživanje u biznis klastera.
 - c) **Strategije za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015.** i njenog Okvirnog akcionog plana (strateški cilj 3: Jačanje konkurentnosti i promocija preduzetništva; operativni cilj 3.4: Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP).

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.

- Predmetni program inoviran je upravo u dijelu mogućih predmeta podrške, koje predstavljaju moguće opcije, tako da se sredstva mogu opredijeliti za:
 - 1) **troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu** (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava) - i to do 50%(uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih JLS) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje;
 - 2) **operativne troškove** – i to do 50%(uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih JLS) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klastera smatraju troškovi osoblja i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji se odnose:

- na podsticanje klastera da bi se olakšala saradnja, razmjena informacija i pružanje ili usmjeravanje usluga poslovne podrške koje su specijalizovane i prilagođene korisnicima;
 - na promovisanje klastera kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost;
 - na upravljanje objektima klastera; na organizaciju programa obuke, radionica i konferencija kako bi se podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja.
- Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je do 50% odnosno 65% ukupnih opravdanih troškova, u skladu sa Predlogom projekta, u iznosu najviše do 10.000 EUR (bez PDV-a), po jednom aplikantu i Projektu. Prva tranša u iznosu od 40% dodijeljenih sredstava će se isplatiti odmah nakon potpisivanja Ugovora, dok će preostala sredstva biti isplaćena u jednoj ili dvije tranše u zavisnosti od trajanja projekta i nakon dostavljanja Izvještaja o realizaciji projekta i podnošenja prateće dokumentacije.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne
- ✓ Kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ Da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predmetni Program kao vid finansijske podrške, direktno će uticati na razvoj klastera, odnosno preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeće koja čine klaster, a time će se ostvariti uticaj na povećanje konkurentnosti. Na taj način, uticaji predmetnog Programa odraziće se i na lakše ostvarenje opštih ciljeva Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016: 1) povećanje izvoza, 2) supstitucija uvoza, 3) otvaranje novih radnih mjesta i 4) održavanje nivoa zaposlenosti. Negativnih uticaja nema.
- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetnog Programa.
- Vidjeti prethodni odgovor. Dakle, nema troškova.
- Predmetnim Programom može se podstaći osnivanje novih privrednih subjekata koji prepoznaju značaj udruživanja u cilju lakšeg ostvarivanja zajedničkih ciljeva.
- Predmetni Program neće dovesti do stvaranja biznis barijera. Što se tiče administrativne opterećenosti, ona se odnosi na dokumentaciju koju je neohodno da dostave aplikanti koji podnose prijavu u okviru Javnog poziva, a kasnije u slučaju odobrenih aplikacija potrebno je redovno dostavljati dokaze o realizaciji planiranih aktivnosti kako bi se regularno izvršila refundacija troškova.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- ✓ Obraložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Da, za implementaciju Programa u 2016. godini potrebno je izdvajanje sredstava u iznosu od 50.000 EUR od raspoloživih 225.000 EUR u okviru Programa regionalni razvoj i privatizacija, pozicija 4118 – subvencije.
- Izdvajanje finansijskih sredstava vršiče se tokom određenog vremenskog perioda, u zasnosti od vremena objavljivanja Javnih poziva za učešće u Programu i dostavljenih, odnosno odobrenih aplikacija koje ispunjavaju uslove Programa. Kao što je navedeno, refundacija sredstava vršiče se u tranšama - prva tranša u iznosu od 40% dodijeljenih sredstava će se isplatiti odmah nakon potpisivanja Ugovora, dok će preostala sredstva biti isplaćena u jednoj ili dvije tranše u zavisnosti od trajanja projekta i nakon dostavljanja Izvještaja o realizaciji projekta i podnošenja prateće dokumentacije.
- Ne, implementacijom predmetnog Programa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Da, kao što je navedeno, neophodna finansijska sredstva obezbijeđena su u budžetu Ministarstva ekonomije u okviru Programa regionalni razvoj i privatizacija, pozicija 4118 – subvencije.
- Program se realizuje 4 godine. Usvojen je 2012. godine (Zaključak Vlade br. 06-1963/3 od 04.10.2012. godine), odnosno 2014. godine usvojene su Izmjene i dopune programa (Zaključak Vlade br. 08-270/3 od 20.02.2014. god.), što nije iziskivalo donošenje novih zakona i podzakonskih akata, s obzirom da je isti usklađen sa postojećim zakonskim i podzakonskim aktima. Predmetni Predlog programa predstavlja inoviranu verziju postojećeg Programa, čiji je obim izmjena prevazišao formu izmjena i dopuna Programa, pa je isti koncipiran kao novi Program, a zapravo predstavlja nastavak postojećeg.
- Realizacija predmetnog Programa konkretno ima za cilj podsticaj razvoja klastera. Kako su klasteri jedan od instrumenata za povećanje konkurentnosti, supstituciju uvoza, podsticaj domaće proizvodnje i izvoza, unapređenje poslovnog ambijenta i ravnomjernijeg regionalnog razvoja, uspješan razvoj klastera poboljšaće socio-ekonomske indikatore. To će se na duži rok svakako odraziti i na povećanje prihoda budžeta Crne Gore. Ovo je naročito važno sa stanovišta stvaranja dodatnih mogućnosti za poslovanje preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, a time i izmirenja poreskih obaveza i zapošljavanja stanovništva.
- Nije korišćena posebna metodologija prilikom obračuna finansijskih izdataka koji se planiraju za realizaciju Programa, već je od raspoloživih sredstava za subvencije 50.000 EUR opredijeljeno za nastavak realizacije ovog Programa.
- Nijesu. Vidjeti prethodni odgovor.
- Da, u fazi pripreme Programa 2012. godine, zatim prilikom donošenja izmjena i dopuna istog 2014. godine, kao i početkom 2016. godine u pripremi inoviranog predmetnog Predloga

programa.

- Dobijene primjedbe Komisije za kontrolu državne pomoći su implementirane u tekst Programa.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ Naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

- Prilikom pripreme predmetnog Programa korišćena je eksterna ekspertiza UNDP-a, što je dio tehničke podrške IPA projekta Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera i projekta Unapređenje konkurentnosti privrede u Crnoj Gori koji je zajednički projekat Ministarstva ekonomije, UNDP-a i tri jedinice lokalne samouprave.
- Konsultacije su vršene sa preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima kao članova klastera, u cilju identifikovanja njihovih problema i potreba, kako bi se utvrdile dodatne opcije predmeta podrške Programa u cilju prevazilaženja postojećih problema.
- Kao što je navedeno, kao input uzeti su u obzir razvojni problemi sa kojima se suočavaju preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća u klasterima.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Potencijalna prepreka odnosi se na nedovoljnu zainteresovanost klastera. Međutim, sa druge strane, kako je inovirani Program upravo prilagođen već identifikovanim problemima sa kojima se ciljna grupa suočava, za očekivati je da Program bude iskorišćen na pravi način.
- Sam Program sadrži detaljne o opravdanosti troškova, uslovima za učešće u Programu uz taksativno navođenje neophodne dokumentacije za prijavu aplikacija, zatim o načinu sprovođenja Programa, strateški prioritarnim djelatnostima, finansijskom okviru i proceduri realizacije projekta i bodovanje. Na taj način obezbijedena je adekvatna realizacija Programa. Pored toga, isti će biti promovisan u cilju veće iskorišćenosti raspoloživih sredstava, a zainteresovanim klasterima biće ukazana tehnička podrška u pripremi aplikacije/projektnog predloga.
- Indikatori ispunjenja ciljeva početno jesu broj odobrenih aplikacija, a zatim i broj organizovanih manifestacija, sajmova, obuka, kao predmeta podrške Programa.
- Monitoring i evaluaciju vršiće Ministarstvo ekonomije.

Datum i mjesto

15.03.2016. godine

Starješina

